

СЕКЦІЯ 7.

ТУРИСТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ, РЕГІОНІВ, ПІДПРИЄМСТВ ТА БІЗНЕСУ

ФОРМУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНУ

Гаврилюк С.П.,

*к.е.н., доцент, доцент кафедри туризму,
ВНЗ «Університет економіки і права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: gavrylyuks@krok.edu.ua,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1001-4046>*

В умовах глобальної конкуренції Україна, незважаючи на значний туристичний потенціал, займає скромне місце на міжнародному ринку туристичних послуг. Водночас вдале географічне розташування та стратегічний курс на євроінтеграцію створюють сприятливі можливості для просування турпродукту нашої країни на міжнародний ринок, що потребує пошуку шляхів підвищення її туристичної привабливості.

На нашу думку, туристична привабливість дестинації передбачає наявність такого туристичного потенціалу, при експлуатації якого забезпечується оптимальне рекреаційно-туристичне навантаження, збереження туристичних ресурсів і можливість отримання певного соціально-економічного ефекту без порушення екологічної рівноваги оточуючого середовища. Туристичну привабливість дестинації визначає широкий комплекс чинників матеріального і нематеріального характеру. На туристичну привабливість дестинації серйозний вплив здійснює політична, економічна і соціальна стабільність в регіоні та країні в цілому.

Щоб зайняти належне місце на міжнародному ринку туристичних послуг, необхідно просувати такі туристичні продукти, які б стали візитною карткою країни і приваблювали іноземних туристів. На сьогоднішній день найбільшою популярністю користуються туристичні послуги, що пропонують вітчизняні туристичні підприємства переважно у великих містах, загальноновизнаних зонах рекреації та туризму, деяких історичних та культурних центрах. В той же час у більшості регіонів України туризм перебуває лише на початковій стадії.

Характеризуючи розвиток туристичної сфери варто також здійснити аналіз туристичної привабливості окремих дестинацій. Оцінимо переваги і недоліки туристичної привабливості дестинації на прикладі столиці України – міста Києва. Дієвим методом визначення шляхів розвитку туристичної привабливості дестинації є SWOT-аналіз, який дозволяє виявити сильні сторони її успішного використання, створення нових можливостей, нівелювання впливу існуючих загроз (таблиця 1).

Говорячи про сильні сторони, що надають переваги туристичній сфері м. Києва, слід зазначити географічні характеристики столиці. Київ розташований у центрі східної Європи, має зручні транспортні комунікації, що може слугувати

основою для планування та реалізації оптимальних туристичних маршрутів. Природні рекреаційно-туристичні ресурси у межах міста та його околиць представлені сприятливим для відпочинку кліматом, Дніпром, численними озерами, природними ландшафтами, а також штучними зеленими насадженнями (парками, лісозахисними смугами тощо). Історико-культурний потенціал столиці має свою унікальність, про що свідчать численні історико-архітектурні, у тому числі, культові об'єкти. У Києві розташовані два музейні комплекси світового значення за класифікацією ЮНЕСКО – Києво-Печерський національний історико-культурний заповідник і національний заповідник «Софія Київська». Характеризуючи природно-географічну та історико-культурну різноманітність міста Києва та багату історико-культурну спадщину, слід зазначити, що окрім просто декларативної цінності, ці чинники дозволяють практикувати різні види туризму від пізнавальних, релігійних до бізнес-турів, що робить розвиток туристичної галузі стійкішим. За даними туристичного порталу «Big 7 Travel» у 2020 році Київ посів друге місце у світовому рейтингу серед 50 кращих куточків планети як новий напрям, який варто відвідати туристам, поступившись тільки Гваделупі (Кариби) [1].

Таблиця 1

SWOT-аналіз туристичної привабливості м. Києва

ПОЗИТИВНИЙ ВПЛИВ		НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ
Сильні сторони (<i>Strengths</i>)		Слабкі сторони (<i>Weaknesses</i>)
ВНУТРІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ	- економічний і фінансовий центр країни, забезпеченість капіталом і ресурсами; - зручне географічне розташування (між країнами СНД і Європи); - розвинута транспортна інфраструктура, пряме авіасполучення з туристичними державами - вільний візовий режим; - привабливі природні рекреаційно-туристичні ресурси - наявність культурно-історичних пам'яток світового значення (у т. ч. об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО);	- недостатня популяризація Києва як туристичного центру за кордоном; - несприятливий бізнес-клімат для розвитку туристичного підприємництва; - згортання інвестиційних проектів іноземних компаній; - вартість готельних послуг не відповідає їх якості; - незручність пересування містом (обмеження проїзду та стоянки туристичних автобусів);

ПОЗИТИВНИЙ ВПЛИВ		НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ
Сильні сторони (<i>Strengths</i>)		Слабкі сторони (<i>Weaknesses</i>)
ВНУТРІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ	- доступний рівень цін в ресторанах та розважальних центрах (порівняно з іншими містами Європи); - високий рівень кваліфікації працівників (частки персоналу з вищою освітою); - розвиток бізнес-інфраструктури як передумова розвитку ділового туризму (виставкові підприємства, бізнес-центри тощо) - високий рівень особистої безпеки	- відсутність показників іноземними мовами; - незадовільний стан об'єктів культурної спадщини; - бюрократизм органів влади (зокрема, при отриманні дозволів на будівництво об'єктів туристичної інфраструктури); - відсутність сучасного технічного забезпечення екскурсійного обслуговування; - відсутність зручностей для людей з обмеженими фізичними можливостями (вільного доступу до метро, історичних пам'яток).
Можливості (<i>Opportunities</i>)		Загрози (<i>Threats</i>)
ЗОВНІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ	- розвиток і подальше просування туризму; - ширше залучення об'єктів культурно-історичної спадщини до екскурсійних програм; - використання лісопаркових зон; - створення Реєстру туристичних ресурсів; - популяризація маловідомих сторінок історії міста; - поживавлення процесу відновлення і реставрації архітектурних пам'яток;	- негативний вплив економіко-правового середовища країни на залучення приватних інвестицій у туристичний бізнес; - недостатність фінансування архітектурно-історичних об'єктів; - порушення цілісності архітектурного ансамблю історичного центру міста у зв'язку з хаотичною забудовою;

Можливості (Opportunities)		Загрози (Threats)
ЗОВНІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ	- залучення інвестицій для розробки програм із збереження та розвитку культурно-історичної спадщини міста; - впровадження інноваційних технологій для покращення туристичного обслуговування; - перегляд неефективного використання земельних ділянок, які можуть бути застосовані для розвитку туристичної інфраструктури	- погіршення екологічної ситуації; - висока конкуренція із «сірим» туристичним бізнесом, який уникає сплати податків; - податковий тиск на туристичні підприємства; - погіршення міжнародного іміджу України і м. Києва, зумовлене політичною нестабільністю; - карантинні обмеження у зв'язку з поширенням <u>коронавірусу</u>.

Поряд з цим існує ряд лімітуючих чинників, які зумовлюють недостатній рівень використання історико-культурного та природно-географічного потенціалу розвитку туризму в столиці. Насамперед це недостатня інформаційна підтримка турпродукту м. Києва (реклама за кордоном, випуск путівників, нестача інформаційних центрів).

На туристичну привабливість міста у 2020 році негативно впливала несприятлива зовнішньоекономічна кон'юнктура та ризики з боку зовнішніх факторів: обмежувальні карантинні заходи, агресія на сході країни з боку Російської Федерації, згорання іноземними компаніями інвестиційних планів, незадовільний стан об'єктів культурної спадщини та дефіцит їх фінансування, погіршення екологічної ситуації тощо.

Проведений SWOT-аналіз дозволив виявити ключові чинники успіху щодо використання туристичного потенціалу столиці та певні недоліки, які негативно впливають на розвиток туристичної привабливості міста. Для усунення зазначених недоліків розвитку туристичної сфери необхідний комплексний підхід. Вони можуть бути ліквідовані тільки за тісної взаємодії дієвої політики органів місцевого самоврядування та суб'єктів підприємницької діяльності. Підвищення рівня туристичної привабливості м. Києва може бути досягнутий за рахунок цілеспрямованої державної підтримки туризму, залучення інвестицій, розробки туристично-тематичних програм і маршрутів, програм вихідного дня, посилення інформаційної підтримки галузі.

Список використаних джерел:

1. Київ увійшов до трійки лідерів серед туристичних міст світу, які треба відвідати у цьому десятиріччі. Прямий. 9 січня 2020 р. URL: <https://prm.ua/kiyiv-uviyshov-do-triyki-lideriv-sered-turistichnih-mist-svitu-yaki-treba-vidvidati-u-tsomu-desyatirichchi> (дата звернення: 10.10.2020)